

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy	Gymnázium Josefa Ressela, Chrudim, Olbrachtova 291
Název a číslo OP	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, CZ. 1.5, Název projektu: Inovace ve vzdělávání na Gymnáziu Chrudim, reg.č.:CZ.1.07/1.5.00/34.0249
Název šablony klíčové aktivity	III/2 Zvyšování kvality výuky prostřednictvím ICT
Tematická oblast (předmět)	Český jazyk a literatura
Název sady vzdělávacích materiálů	Literatura raného novověku.
Jméno tvůrce vzdělávací sady	Mgr. Michal Hanč
Číslo sady	III/2-2-1-05
Anotace	Materiál představuje život a dílo španělských spisovatelů období renesance a humanismu L. de Vegy, M. de Cervantese, T. de Moliny.
Ověřeno ve výuce: ročník, třída, dne, předmět	1. ročník, třída 1.A, dne 2.4. 2012, Český jazyk a literatura

RENESSANCE A HUMANISMUS VE SVĚTOVÉ LITERATUŘE

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

3) Španělská **literatura**

španělská literatura

- tzv. zlatý věk španělského písemnictví (šp. Siglo de Oro)
- období od konce 15. st. do konce 17. st.
- země pod vládou Habsburků světovou velmocí
- mohutný rozvoj vědy, filosofie, literatury, hudby, výtvarného umění...

Lope de Vega (1562 – 1635)

Lope de Vega

- dramatik
- ve 12 letech tajně uprchl z domova
- řada profesí (voják, sekretář šlechticů)
- kvůli milostným avantýrám vypovězen z Madridu
- napsal asi 1500 her, dochováno 426, autorství některých ale sporné

Lope de Vega

- snaha o vytvoření španělského národního dramatu
- neuznává trojí jednotu, mísení žánrů (vysoké x nízké), prvky tragické i komické
- hry mají poměrně malý počet postav – opakující se typy (tyranský šlechtic, jeho poddaný ad.)

Lope de Vega

drama Ovčí pramen

(Fuente Ovejuna, 1619)

- odehrává se ve španělské svobodné vesnici, vzpoura proti tyranovi (komtur Gómez)
- komtur je zabit, vrah měl být potrestán
- viník se nenašel → kolektivní hrdina → celá vesnice; otázka viny a trestu
- čít. s. 76 - 77

Lazarillo z Tormesu

- anonymní dílo (1554)
- název podle hl.p. → kritika soudobé společnosti
- sled epizod o mazaném tulákovi, který se protlouká, jak může (sluha slepého žebráka, sluha kněze, sluha chudého šlechtice)
- tzv. pikareskní román →

pikareskní román

- název odvozen od hl.p., tzv. píkara = šibal, šejdíř, taškář, pobuda (vychytralý, podnikavý)
- vystupuje v roli společenského vydědence; záporná postava
- často humorný a satirický

**Miguel de
Cervantes y
Saavedra
(1547 – 1616)**

Miguel de Cervantes

- prozaik
- z chudých poměrů (otec ranhojič)
- pestrý život – služba v armádě, v námořní bitvě přišel o levou ruku, zajat piráty, pět let vězněn v Alžíru
- po návratu žil v chudobě, vězněn kvůli dluhům

Miguel de Cervantes

román Důmyslný rytíř Don Quijote de la Mancha (1605,1615)

- 2 díly (nedokončen)
- parodie na rytířské romány, hluboký odraz lidského života vůbec
- hl.p. Don Quijote, tragikomická postava, zchudlý zeman ze vsi Mancha, podlehl četbě rytířských románů →

Miguel de Cervantes

román Důmyslný rytíř Don Quijote de la Mancha (1605,1615)

- přísaha obnovit rytířskou slávu, vydává se na koni Rosinantovi do světa za dobrodružstvím a za vysněným ideálem, dívkou Dulcineou
- společníkem je mu sedlák Sancho Panza jedoucí na oslu

Miguel de Cervantes

román Důmyslný rytíř Don Quijote de la Mancha (1605,1615)

→ DQ = „rytíř smutné postavy“, pošetilý, směšný blouznivec, odtržený od reality x člověk mravně čistý, obětavý, neochvějně jde za svým cílem

→ čít. s. 77 - 78

Tirso de
Molina
(1584 – 1648)

Tirso de Molina

- prozaik, dramatik
- vystudoval teologii, působil v klášteře
- kněz a misionář
- znal se s Lope de Vegou
- rozsáhlé dílo – autor více než 400 dramát

Tirso de Molina

Toledské zahrady

→ povídkový soubor

Rozvážná žena

→ drama

→ o politických bojích španělské šlechty

Internetové zdroje:

Obr.1

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Cervates_jauregui.jpg

/01-04-2012-00.33/

Obr.2

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Lope_de_Vega.jpg

/01-04-2012-00.34/

Obr.3

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Fray_Gabriel_T%C3%A9llez,_Tirso_de_Molina.jpg

/01-04-2012-00.37/

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Literatura:

- BALAJKA, Bohuš. *Přehledné dějiny literatury I (do devadesátých let 19. století)*. 5. vyd. Praha: Fortuna, 2001. ISBN 80-7168-717-0
- PAVERA, Libor a František VŠETIČKA. *Lexikon literárních pojmů*. 1. vyd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc s.r.o., 2002. ISBN 80-7182-124-1
- DOLEJŠÍ, Pavel. *Školní slovník světových spisovatelů*. 1. vyd. Humpolec: Pavel Dolejší, nakladatelství a vydavatelství, 2007. ISBN 978-80-86480-85-5
- ULRICHOVÁ, Libuše. *Obsahy z děl světové literatury, I. díl*. 4. vyd. Humpolec: Pavel Dolejší, nakladatelství a vydavatelství, 2005. ISBN 80-86480-61-5
- SOCHROVÁ, Marie. *Čítanka I. k literatuře v kostce*. Fragment: Havlíčkův Brod, 2006. ISBN 80-7200-973-7

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ